

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Теплової Людмили Іванівни «Трансформаційна диференціація податкових систем країн-членів ЄС» на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 29 Міжнародні відносини за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини

29 грудня 2025 року

1. Виконання освітньо-наукової програми

Здобувач ступеня доктора філософії, аспірантка 4 року вечірньої форми навчання (надалі – Аспірантка) Теплова Людмила Іванівна у повному обсязі виконала індивідуальний навчальний план відповідно до освітньо-наукової програми аспірантури ДВНЗ «Ужгородський національний університет», що повністю відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеню доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (зі змінами).

Аспірантка Теплова Людмила Іванівна в процесі виконання освітньо-наукової програми здобула глибокі ґрунтовні знання за фахом, в повній мірі опанувала чітко окреслений програмою обсяг загальнонаукових навичок та компетентностей, необхідних для реалізації послідовного обґрунтованого наукового дослідження, а також пов'язаних із формуванням у Аспірантки загальнонаукового світогляду та дотриманням норм професійної етики.

Аспірантка в повному обсязі оволоділа комплексом необхідних дослідницьких умінь та навичок, зокрема тих, які стосуються планування та формування дизайну дослідження, організації послідовності його виконання та безпосереднього проведення етапів у відповідності до попередньо сформульованих мети та завдання, застосування комплексну методів та технологій, в тому числі і комп'ютерно-інформаційних, необхідних для отримання, структурування, аналітичного опрацювання та синтезу даних, перевірки достовірно отриманих результатів, їх систематизації та категоризації.

Аспірантка в повній мірі оволоділа необхідними мовними компетентностями для репрезентації результатів власного наукового дослідження англійською мовою в усній та письмовій формах, а також для повного розуміння та глибокого якісно-кількісного аналізу іноземних джерел наукової літератури з подальшою формалізацією отриманих даних.

2. Виконання індивідуального плану наукової роботи (наукова складова освітньо-наукової програми)

Індивідуальний план наукової роботи аспірантки Теплової Людмили Іванівни затверджений рішенням вченої ради факультету міжнародних економічних відносин Державного вищого навчального закладу

«Ужгородський національний університет» (протокол № 3 від 29 листопада 2022 року).

Науковий керівник: доктор економічних наук, доцент, професор кафедри міжнародних економічних відносин факультету міжнародних економічних відносин ДВНЗ «УжНУ» Заяць Олена Іванівна.

Термін виконання роботи: 2022 – 2025 роки.

Аспірантка Теплова Людмила Іванівна послідовно виконала усі розділи затвердженого індивідуального плану наукової роботи у чітко встановлені терміни, що було підтверджено результатами обговорення відповідних проміжних, піврічних та річних звітів на засіданнях кафедри міжнародних економічних відносин та Вченої ради факультету міжнародних економічних відносин ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Дослідження проведені Аспіранткою у чітко визначені терміни згідно затвердженого плану та графіку, в повному обсязі і у відповідності до основних стандартів та норм із застосуванням сучасних комп'ютерно-інформаційних підходів для статистичного аналізу даних.

3. Актуальність теми дослідження

У сучасних умовах глобальної нестабільності, зумовленої посиленням геоекономічної конкуренції, цифровою трансформацією та зростанням бюджетних дисбалансів, податкові системи держав постають як ключові інструменти економічної адаптації, фіскальної стабілізації та стимулювання розвитку. Європейський Союз, який об'єднує країни з різним рівнем економічного потенціалу, соціальної моделі та адміністративної спроможності, демонструє високу різноманітність податкових систем, що актуалізує необхідність дослідження їх трансформаційної диференціації, тобто відмінностей у глибині, швидкості та результативності податкових реформ.

З огляду на сучасні виклики – війну в Україні, енергетичну кризу, посилення ролі цифрової економіки, а також екологічні зобов'язання в межах Європейського зеленого курсу – країни-члени ЄС активно переглядають податкову політику, запроваджуючи інструменти, що поєднують принципи ефективності, справедливості та стійкості. При цьому зберігається суттєва асинхронність фіскальної еволюції, що проявляється у відмінностях рівня податкового навантаження, структурі доходів бюджету, рівні цифровізації адміністрування, а також у різній швидкості адаптації до ініціатив BEPS,

Pillar Two та ViDA. Для України, яка перебуває в процесі глибокої трансформації економіки та прагне інтегруватися до податкового простору ЄС, питання адаптації фіскальної системи до європейських стандартів набуває стратегічного значення. Вивчення досвіду країн-членів ЄС у частині податкової гармонізації, управління фіскальною асиметрією та впровадження цифрових технологій адміністрування є надзвичайно важливим для розроблення власної моделі модернізації податкової системи України.

4. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційне дослідження виконане відповідно до наукових тем кафедри міжнародних економічних відносин Ужгородського національного університету: 1) «Трансформація Європейського Союзу: економічні, міграційні та інституційні аспекти» (номер державної реєстрації 0120U100386); 2) «Теоретичні та практичні аспекти розвитку глобальної економіки в процесах конвергентно-дивергентних та глокалізаційних змін» (номер державної реєстрації 0125U002539). Згідно з вказаними тематиками дослідження, автором доведено, що трансформаційна динаміка податкових систем країн-членів ЄС є ключовим чинником фіскальної конвергенції та інституційної адаптації України до європейських стандартів, а також обґрунтовано необхідність структурного оновлення національної податкової моделі в контексті інтеграції України до Європейського Союзу.

5. Формулювання наукового завдання (проблеми), нове розв'язання якого отримано в дисертації

Метою дисертаційного дослідження є теоретичне обґрунтування сутності, еволюції та чинників трансформаційної диференціації податкових систем країн-членів Європейського Союзу, розробка методологічного інструментарію для кількісної оцінки їх структурної динаміки з урахуванням інтеграційних процесів, а також визначення закономірностей формування ефективних моделей податкового регулювання для адаптації податкової системи України в умовах кандидатства на вступ до ЄС.

6. Наукові положення, розроблені особисто дисертантом та їх новизна

Наукова новизна отриманих результатів. Дисертаційна робота ґрунтується на положеннях класичних і сучасних економічних теорій та концепцій цифрової трансформації державних фінансів, що дало змогу дослідити диференціацію податкових систем країн-членів Європейського Союзу як багатовимірний інституційно-економічний процес, пов'язаний із асинхронністю реформ, різною адаптаційною спроможністю та неоднорідністю фіскальних результатів в умовах інтеграції. У ході дослідження отримано наукові результати, що відображають особистий внесок автора та конкретизують новизну дисертаційної роботи:

вперше:

- розроблено Інтегральний індекс трансформаційної диференціації податкових систем (TTSDI/TTSDI-UA) як самостійний аналітичний інструмент кількісного вимірювання інституційної та структурної асинхронності податкових реформ у країнах-членах ЄС. Індекс поєднує показники цифровізації публічних послуг, динаміки податкового адміністрування, змін у структурі оподаткування та інтенсивності реформ із авторською системою ваг, адаптованою до методологічних підходів ОЕСР, що дало змогу ідентифікувати кластери трансформаційної зрілості, кількісно зафіксувати нерівномірність реформ, емпірично виокремити групи країн із

високим, середнім і низьким рівнем трансформаційної активності та сформувати аналітичну основу для оцінки фіскальної конвергенції і адаптації податкових систем країн-кандидатів до стандартів ЄС;

удосконалено:

- теоретико-методологічне трактування податкової системи шляхом переходу від переважно фіскального підходу до інституційно-багатовимірної інтерпретації, у межах якої податкова система розглядається як сукупність взаємопов'язаних фіскальних, економічних та соціальних механізмів, функціонування яких дедалі більше визначається рівнем цифровізації та якістю інституційного середовища; це розширює аналітичні можливості оцінки її впливу на інвестиційну активність, зайнятість і соціальну збалансованість, а також забезпечує інтеграцію класичних і сучасних теорій оподаткування для визначення системної ролі податків у забезпеченні сталого розвитку;

- класифікацію сучасних вимірів податкових систем удосконалено шляхом інтеграції показників ефективності податкового адміністрування (TADAT), податкових зусиль (МВФ), рівня цифровізації та величини ПДВ-розрив у єдину логіку оцінювання, що забезпечує узгоджене поєднання кількісних індикаторів із характеристиками інституційної спроможності та податкового комплаєнсу, а також дозволяє всебічно охарактеризувати динаміку трансформаційних процесів;

- зміст поняття податкової диференціації уточнено як системної різноманітності параметрів національних податкових систем – структури податків, рівня навантаження, організації адміністрування та ступеня фіскальної централізації – з урахуванням етапів інтеграції ЄС і ролі наднаціональних інструментів у процесах часткової конвергенції;

- типологізацію податкових систем країн-членів ЄС поглиблено на основі інституційних та адміністраторських характеристик, що дало змогу виокремити соціально-орієнтований, конкурентний і комбінований типи та показати відмінності їх стійкості до глобальних шоків залежно від якості управління і довіри до інституцій;

- аналітичну інтерпретацію асинхронності податкових реформ розширено шляхом поєднання підходів трансформаційної диференціації та асинхронної диспозиції, що дозволяє кількісно фіксувати розбіжності у фіскальних результатах, зокрема у динаміці доходів та масштабах ПДВ-розриву, і використовувати ці оцінки для формування таргетованих рекомендацій щодо гармонізації, а також виявити три типові траєкторії фіскальної еволюції: стабільно високий рівень, помірне зростання або нестабільність та стагнацію;

- підхід до аналізу податкових систем ЄС шляхом обґрунтування нового типу податкової моделі, що поєднує принципи фіскальної конвергенції, податкової конкуренції та цифрової гармонізації, що дозволяє визначити системну роль податків у забезпеченні сталого розвитку в умовах інтеграції, що дозволяє визначити системну роль податків у забезпеченні сталого розвитку в умовах інтеграції та обґрунтувати диференційовані підходи до

гармонізації залежно від здатності країн різних кластерів забезпечити синхронізацію реформ;

набули подальшого розвитку:

- методологічні підходи до оцінювання стану податкової системи України через адаптацію індексу TTSDI-UA з урахуванням воєнних шоків, структурних дисбалансів та обмеженої інституційної спроможності, що дозволяє визначати рівень трансформаційної вразливості окремих компонентів системи в умовах інтеграційного зближення з ЄС;

- концептуальні підходи до структурного оновлення податкової системи України, орієнтовані на євроінтеграційні стандарти, шляхом акцентування ролі цифровізації адміністрації, інвентаризації податкових пільг та впровадження коротких реформаторських циклів із вимірюваними індикаторами результативності, що забезпечує кількісну ідентифікацію рівня трансформаційної активності за п'ятьма ключовими координатами;

- аналітичні підходи до дослідження податкової конкуренції та корпоративного оподаткування в ЄС з урахуванням комбінованих ставок і ризиків внутрішнього податкового арбітражу, що поглиблює розуміння механізмів «перегонів донизу» та обґрунтовує необхідність наднаціонального регулювання;

- інструментарій прогнозування доходів зведеного бюджету України шляхом побудови середньострокової моделі на 2025–2027 роки з довірчими інтервалами, яка враховує воєнну невизначеність і якість інституційних рішень та може використовуватися для оцінки фіскальних наслідків адаптації до стандартів ЄС.

7. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються

Аналіз змісту і структури дисертаційної роботи Теплової Людмили Іванівни дає підстави стверджувати, що у ній чітко сформульовано актуальність теми, мету і завдання дослідження, обумовлені об'єктом і предметом аналізу, сукупністю методів і прийомів наукового пошуку, а також обґрунтовано наукову новизну та практичне значення одержаних результатів.

Обґрунтованість та достовірність основних наукових положень, висновків та рекомендацій дисертаційної роботи підтверджується використанням широкого спектра загальнонаукових та спеціальних методів наукового дослідження: історико-логічний та діалектичний методи; системний метод, комплексні статистичні індекси, наукометричний і вебметричний підхід, методи теоретичного і статистичного аналізу, дедукція та індукція, метод кількісного та якісного порівнянь; метод експертних та прогнозних оцінок, метод економетричного моделювання; графоаналітичні методи та візуалізація даних.

8. Наукове та практичне значення дисертаційної роботи полягає у можливості використання результатів дисертаційного дослідження для вдосконалення державної податкової політики України, формування

інструментів оцінювання ефективності фіскальних реформ і розроблення заходів з гармонізації податкової системи відповідно до стандартів Європейського Союзу. Запропонований автором інтегральний індекс трансформаційної диференціації податкових систем може бути використаний органами державної влади для моніторингу динаміки реформ, визначення ступеня цифрової зрілості податкового адміністрування та оцінки ефективності податкової політики у порівнянні з країнами-членами ЄС. Розроблені кластерні моделі фіскальної диференціації країн-членів ЄС дають змогу виявляти структурні дисбаланси між податковими системами, визначати напрями адаптації української податкової системи до європейських практик, а також формувати середньострокові прогнози впливу цифрових реформ на податкові надходження.

Матеріали дисертації мають прикладне значення для науково-аналітичних центрів, органів державного управління, викладачів і здобувачів вищої освіти, оскільки можуть бути використані при підготовці навчальних курсів з міжнародних економічних відносин, податкової політики, державних фінансів та європейської інтеграції.

9. Оцінка мови та стилю

Дисертація виконана фаховою українською мовою, текстове подання матеріалу відповідає стилю науково-дослідної літератури.

10. Відповідність змісту дисертації спеціальності, з якої вона подається до захисту

Подана дисертаційна робота є логічним, завершеним, самостійним науковим дослідженням, яке характеризується актуальністю, науковою новизною, комплексністю, фундаментальністю, ретельністю дослідження, повною відповідністю усім формальним вимогам до такого роду наукових робіт. Здобувач на належному рівні використовує методи наукового дослідження, робота має чітку логіку, підпорядковану успішному досягненню усіх завдань, означених автором. Поставлені в дисертаційній роботі завдання досягнуто. З урахуванням викладеного можна робити висновок, що дисертаційна робота Теплової Л. І. на тему «Трансформаційна диференціація податкових систем країн-членів ЄС» є актуальним, самостійним, змістовним, завершеним науковим дослідженням, повністю відповідає вимогам доброчесності та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження наукового ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 12 січня 2022 року №44. За методичним рівнем виконання, новизною, науково-практичним значенням висновків і рекомендацій робота відповідає спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» та може бути рекомендована до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді для розгляду на предмет присвоєння ступеня доктора філософії зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»

11. Зауваження та рекомендації

В ході написання дисертаційної роботи Аспіранткою були враховані абсолютно усі зауваження та рекомендації надані науково-педагогічними працівниками кафедри міжнародних економічних відносин ДВНЗ «Ужгородський національний університет» в процесі попередніх обговорень роботи під час проміжних, піврічних та річних звітів Аспірантки на засіданнях кафедри міжнародних економічних відносин. Відмічені зауваження та побажання носять суто рекомендаційно-консультативний характер і в жодній мірі не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи, а також не зменшують рівнів її наукової новизни та практичної значимості, і відтак не є перешкодою для її подання в разову спеціалізовану вчену раду для офіційного захисту.

12. Відповідність дисертації вимогам, передбаченим Наказом Міністерства освіти і Науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» № 40 від 12.01.2017р. (зі змінами та доповненнями)

Дисертаційна робота дисертаційна робота Теплової Людмили Іванівни на тему «Трансформаційна диференціація податкових систем країн-членів ЄС» повністю відповідає вимогам Наказу Міністерства освіти і Науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» № 40 від 12.01.2017 р. (зі змінами та доповненнями).

13. Кількість наукових публікацій, повнота опублікування результатів дисертації та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих співавторами та зарахованих за темою дисертації

Основні наукові результати дисертаційної роботи висвітлені у публікаціях та розкривають її основний зміст. Основні положення та результати дослідження опубліковано дисертантом самостійно та у співавторстві в 13 наукових працях, з них 6 публікацій у наукових фахових виданнях України, що входять до міжнародних наукометричних баз, та 7 матеріалів і тез доповідей на міжнародних науково-практичних конференціях.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Заяць О., Теплова Л. Диференціація ставок ПДФО в країнах-членах ЄС. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство.* 2022. Вип. 42. С. 59–63.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2022-42-10>

URL: http://visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/42_2022ua/12.pdf

ISSN: 2413-9971

(Наукове фахове видання України)

(Аспірантці належить провідна роль в опрацюванні наукових джерел, реалізації етапів дослідження, інтерпретації отриманих результатів та підготовці публікації до друку (60%), Заяць О. запропонувала тему статті, визначила мету, підбирала літературу, а також сформувала анотацію (40%))

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ставка податку, податок на доходи фізичних осіб, прогресивна шкала оподаткування, Європейський Союз, пропорційна шкала оподаткування.

2. Шинкар В., Теплова Л. Формування євроінтеграційної макроекономічної моделі України в умовах російської воєнної агресії. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2023. Вип. 48. С. 90–94.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2023-48-16>

URL: http://visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/48_2023ua/18.pdf

ISSN: 2413-9971

(Наукове фахове видання України)

(Аспірантці належить провідна роль в опрацюванні наукових джерел, аналізі статистичних матеріалів, написанні тексту статті (50%), Шинкар В. виконував розроблення концептуальної моделі дослідження, узагальнення результатів, редагування публікації (50%))

КЛЮЧОВІ СЛОВА: Європейський Союз, інтеграція, воєнна агресія, конкуренція, інвестиційний клімат, держава-кандидат для вступу до ЄС, Угода про асоціацію.

3. Шинкар В., Теплова Л. Економічна трансформація України в умовах реалізації статусу кандидата на членство в Євросоюзі. *Економіка та суспільство*. 2023. № 56.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-56>

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3003>

ISSN: 2524-0072

(Наукове фахове видання України)

(Аспірантці належить провідна роль в опрацюванні результатів дослідження, їх систематизації, інтерпретації та підготовки публікації (75%), Шинкар В. провів (25%) наукове редагування та перевірку даних)

КЛЮЧОВІ СЛОВА: Європейський Союз, Угода про асоціацію, інтеграція, воєнна агресія, інвестиційний клімат, держава-кандидат для вступу в ЄС, конкуренція, переговори про вступ в ЄС.

4. Шинкар В., Теплова Л. Економічні можливості і проблеми України в умовах реалізації вступних переговорів з Євросоюзом. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2024. Вип. 4 (114). С. 90–95.

DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2024-4-15>

URL: <https://www.puet.poltava.ua/index.php/economics/article/view/294>

ISSN: 2409-6873

(Наукове фахове видання України)

(Аспірантці належить провідна роль в опрацюванні результатів дослідження, їх систематизації, інтерпретації та підготовці публікації (75%), Шинкар В. виконував (25%) наукове редагування та перевірку даних)

КЛЮЧОВІ СЛОВА: Європейський Союз, вступні перемовини з ЄС, інтеграція, воєнна агресія, інвестиційний клімат, конкуренція, податкові зобов'язання, податкова реформа, ринкова модель економіки.

5. Теплова Л. Міжнародна податкова конкуренція: сутність та особливості впливу на стабільність світової економіки. *Український економічний часопис*. 2025. Вип. 9. С. 143–146.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2025-9-24>

URL: <https://journals.dpu.kyiv.ua/index.php/economy/article/view/582>

ISSN: 2617-5932

(Наукове фахове видання України)

(Аспірантка самостійно провела всі етапи дослідження та підготувала публікацію до друку)

КЛЮЧОВІ СЛОВА: податкова конкуренція, глобалізація, податкові системи, стабільність економіки, інвестиції, економічне зростання, світова економіка.

6. Теплова Л. Функціональна місія податкових систем у забезпеченні економічного зростання країн ЄС. *Підприємництво та інновації*. 2025. № 37. С. 115–120.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/37.18>

URL: <http://ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/850>

ISSN: 2707-6237

(Наукове фахове видання України)

(Аспірантка самостійно провела всі етапи дослідження та підготувала публікацію до друку)

КЛЮЧОВІ СЛОВА: податкова система, фіскальна політика, економічне зростання, Європейський Союз, прямі та непрямі податки, податкове навантаження, підприємництво, інновації, зелене оподаткування, гармонізація оподаткування.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

7. Теплова Л. Ставки ПДФО в Австрії. *Innovations and prospects of world science: Proceedings of IX International Scientific and Practical (Vancouver, 28–30 April 2022)*. Vancouver, Canada : Perfect Publishing, 2022. С. 676–679.

(Аспірантці належить провідна роль в опрацюванні результатів дослідження, їх систематизації, інтерпретації та підготовці публікації)

8. Шинкар В., Рошко С., Теплова Л. Макроекономічні трансформації України в умовах воєнної агресії росії. *Міжнародне співавторство та Україна в сучасних глобальних цивілізаційних процесах: актуальні економічні, політико-правові, безпекові та соціально-гуманітарні аспекти* : матеріали доповідей міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 18–19 квіт. 2023 року). Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2023. С. 202–206.

(Аспірантці належить провідна роль в опрацюванні результатів дослідження, їх систематизації, інтерпретації та підготовці публікації (60%), Шинкар В. (25%) наукове редагування та Рошко С. (15 %) редакційна підтримка)

9. Теплова Л., Заяць О. Проблеми податкового контролю в країнах-членах ЄС. *Міжнародне співавторство та Україна в сучасних глобальних цивілізаційних процесах: актуальні економічні, політико-правові, безпекові та соціально-гуманітарні аспекти* : матеріали доповідей міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 18–19 квітня 2023 року). Ужгород : Вид-во УЖНУ «Говерла», 2023. С. 119–123.

(Аспірантці належить провідна роль в опрацюванні результатів дослідження, їх систематизації, інтерпретації та підготовці публікації (80%), Заяць О. брала участь у редагуванні та перевірці матеріалів наукової публікації (20%))

10. Шинкар В., Рошко С., Теплова Л. Євроінтеграційна політика України в умовах російської воєнної агресії. *Україна – Європейський Союз: Формат розвитку відносин України та країн Центральної Європи у контексті російсько-української війни, гарантій безпеки та реінтеграції тимчасово окупованих територій* : матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 20 жовтня 2023 року). Ужгород : ТОВ «РІК-У», 2023. С. 57–59.

(Аспірантці належить провідна роль в опрацюванні результатів дослідження, їх систематизації, інтерпретації та підготовці публікації (60%), Шинкар В. (25%) наукове редагування та Рошко С. (15 %) редакційна підтримка)

11. Теплова Л. Гармонізація податкових систем в ЄС як фактор економічної поляризації та інтеграції. *Current issues of the world Economy, international economic Relations and international Communications amidst The formation of a new world order And polarization of the world* : International scientific-practical conference (Uzhhorod, March 24–25, 2025). Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2025. С.107–109.

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-534-1-75>

(Аспірантці належить провідна роль в опрацюванні результатів дослідження, їх систематизації, інтерпретації та підготовці публікації)

12. Шинкар В., Рошко С., Теплова Л. Економічні проблеми реалізації вступних переговорів з Євросоюзом. *Current issues of the world Economy, international economic Relations and international Communications amidst The formation of a new world order And polarization of the world* : International scientific-practical conference (Uzhhorod, March 24–25, 2025). Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2025. Vol. 2. С. 136–139.

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-534-1-82>

(Аспірантці належить провідна роль в опрацюванні результатів дослідження, їх систематизації, інтерпретації та підготовці публікації (60%), Шинкар В. (25%) наукове редагування та Рошко С. (15 %) редакційна підтримка)

